

ZBŮŠSKÝ ZPRAVODAJ

Vydává obec Zbůch • Číslo 2 • Ročník 13 • Duben - Červen 2015 • ZDARMA

ÚVODNÍ SLOVO

Mám vždy radost, když v určité lokalitě probíhají různé kulturní či sportovní akce. Nepřímo těmito akcemi místní obyvatelé dávají najevo, jak si to své místo, region považují, jak jsou rádi, že zde žijí a svojí dobrovolnou činností nejenom si vylepšují své životní prostředí, ale též si zpřjemňují své volné chvíle. Tento pocit jsem před časem zažil při mém cyklovýletu do sousedního tachovského okresu, konkrétně do obce Kostelec, který v loňském roce získal Titul - Vesnice roku Plzeňského (viz článek na jiném místě v tomto čísle). O to mám nyní větší radost, že i v naší obci Zbůchu v podobném duchu pracují různé dobrovolné organizace, ke kterým se před časem přidala skupina mladých maminek a založily pracovní skupinu - JO AKCIČKY. Mají v úmyslu do budoucna v naší obci obohatit společenský život svými akcemi a tak se přidat k dalším organizacím, které u nás pracují mnoho let.

Příjemné prožití letních měsíců, školní mládeži radostné prázdniny a jejich rodičům spokojené dovolené za celou redakci Zbůšského zpravodaje

řeje Rudolf Hrdlička

USNESENÍ

z 3. veřejného zasedání Zastupitelstva obce Zbůch konaného
26. června 2015 v sále restaurace Baník ve Zbůchu

Zastupitelstvo obce Zbůch na svém zasedání projednalo a:

1. schvaluje zprávu o činnosti a postup rady obce za období od jednání zastupitelstva obce dne 27. března 2015 do dnešního zasedání
2. schvaluje a vydává Obecně závaznou vyhlášku č. 2/2015 o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem
3. schvaluje uzavření veřejnoprávní smlouvy o poskytnutí individuální dotace ve výši

147.937.- Kč s TJ Baník Zbůch z.s., IČ: 147 03246, se sídlem Na Stadionu 367, 330 22 Zbůch, na nákup techniky a zařízení ve smyslu podané žádosti. Zároveň pověřuje starostu obce podpisem veřejnoprávní smlouvy.

4. nesouhlasí se záměrem Obce Zbůch na prodej pozemku parc.č. 1335 o výměře 2.495 m² v k.ú. Červený Újezd u Zbůchu z důvodu posečkáni na dokončení změny č. 1 územního plánu a následného vývoje zamýšlené obytné zóny „Podlesi“

Ing. Jiří Hájek v.r., starosta obce
Josef Skála v.r., místostarosta obce

ATLETICKÝ TROJBOJ

Ve čtvrtek 4. 6. 2015 naši atleti a atletky vyrazili na okresní kolo atletického trojboje do Nýřan. Závodila dvouletná družstva ve třech disciplínách, skok daleký, hod kriketovým míčkem a sprint 50 metrů.

Starší zákyne Nikol Pfeiferová a Tereza Zemanová získaly 9. místo, za jednotlivce byla Nikol čtvrtá.

Starší žáci Robin Procházka a Matěj Kovář obsadili 5. místo, za jednotlivce byl Matěj druhý. Mladší zákyne Kateřina Stenglová a Barbora Šmákalová získaly 6. místo, za jednotlivce byla Barča čtvrtá.

Mladší žáci Filip Basl a Jan Nejdli vybojovali 3. místo a přivezli pro školu pohár.

Opět se ukazuje, že na naší malé škole máme mladé sportovní talenty.

Sportu zdar a atletice zvlášť.

Mgr. Irena Svobodová

BLAHOPŘÁNÍ

Přejeme naší mamince, babičce a prababičce Etele Zwaschkové k jejím 85. narozeninám hodně zdravíčka, štěstíčka a pohody do dalších let

Dcera Pavla s rodinou

ČERVENEC

Kristina Milfortová
Zdeněk Koziel
Karel Stöckelmayer
Anna Thierlová
Irena Končabová
Miloslava Šlehobrová
Václav Krížek
Květoslava Koutská
Etele Zwaschková

NAŠI JUBILANTI

Naše jubilanty uvádíme od jejich 65. narozenin (poznámka redakce)

SRPEN

Petr Tillinger
Marie Schaffarschová
Karel Forejt
Karel Sedláček
Jack Langmajer
Jaroslava Bacíková

ZÁŘÍ

Václav Straka
Hana Hodačová
Václav Štengl
Jiří Míka
František Hulínský
Vlasta Bayerová
Marie Jedličková

ZÁJEZD NAŠICH SENIORŮ DO KARLOVARSKÉHO KRAJE

V loňském roce, těsně po letních prázdninách jsem se vydal se zbužskými seniory a členy civilizačních chorob do karlovarského kraje, do jeho západní části, konkrétně do Mariánských Lázní a na zámek Kynžvart.

Letošní jarní výlet směřoval opět do sousedního, karlovarského kraje, ale naopak do jeho východní části. První naši zastávkou po bývalém okrese Sokolov a Karlovy Vary, byl středověký hrad v Lokti nad Ohří. Prohlédli jsme si s odborným výkladem postupně historické prostory obradní síně, hejtmanství či markrabství a ti nejzdatnější dokonce vystoupili na hradní věž, kde byli odměněni nád-

herními výhledy jak na samotné město či okolní lesy Sladkovského lesa až po jednotlivé vrcholky Krušných hor díky ideálním výhledům toho dne. Naopak pod úrovní nádvoří jsme si prohlédli místní vězení, dnes muzea útrpného práva. Na nádvoří hradu se roku 1422 objevil velký kámen. Zkoumali jej nejprve alchymisté a mudrcové, později vědci a geologové. Je to nejstarší známý meteorit na světě. Pověst praví, že je to zakletý markraběte Vohburgského, který proslul svou necitelností a přisností.

Po zajímavě prohlídce loketského hradu naše putování pokračovalo dále ke krajské metropoli. Asi na poloviční cestě jsme

se zastavili v zajímavém areálu – Farma Hory 105 – který leží mezi lesy a kde nás čekalo polední menu. Po této příjemné zastávce nás čekal přesun do našich největších lázní - Karlových Varů, kde jsme si nejdříve pomalou chůzí prošli centrum lázeňské části, abychom se asi po dvou hodinách přesunuli do městské části – Doubí – kde jsme navštívili Vánoční dům.

Zde před několika léty paní Jiřina Regietová z bývalého zámku vybudovala Vánoční dům. V několika místnostech na Vás dýchá ze všech stran vánoční atmosféra s mnoha symboly nejkrásnějšího svátku v roce. Byla to pro nás všechny úžas-

ná podívaná, kterou jsme ukončili ve vánoční kavárně při dobré kávě. V době naší návštěvy zde probíhala výstava medvědů a medvídků, která čítala neuvěřitelných 1.700 kusů!

Pod dojmem příjemné prožitého jarního dne jsme se blížili k domovu a myšlenkami už jsme byli na dalším našem výletě, který plánují naši seniory na letošní podzim. Tentokrát zůstaneme v našem kraji a zavítáme do královského města Stříbra s prohlídkou města, místního muzea a dokonce navštívíme pod povrchem země štolu Prokop o kterou se stará místní Hornicko – historický spolek.

R.Hrdlička

JAK PRACUJE „SVAZ POSTIŽENÝCH CIVILIZAČNÍMI CHOROBAMI“ (SPCCH) A „SVAZ DŮCHODCŮ“ VE ZBŮCHU?

Už máme rok 2015. SPCCH a Svaz důchodců pracuje naplno. Přišlo mezi nás několik nových členů, ale bohužel i odešlo. Nejsou již mezi námi, nebo jim to zdravotní stav nedovoluje.

V letošním roce jsme již uskutečnili 4. 3. divadelní představení "TUŠ! PRO NITUŠ" v divadle Pluto. Od smíchu nás bolela bránice. 4. 5. jsme si vyšli na procházku kolem bývalého koupaliště, cestou jsme navštívili paní Výchlovou, která bydlí stále v domečku u lesa, a hezkou procházkou lesem zpět domů. 29. 5. jsme se zúčastnili „ 25 výročí Svazu důchodců“ v Besedě. Celý program provázela Smyčcový orchestr Pavelka. Zpívala pro nás řada zpěváků operetní árie. Moc hezký poslech. 5. 6. se uskutečnilo posezení na zahradě u paní Salfické se záměrem opéci si buřty, které pro nás v dost velkém horku opekli

pan Málek a Hulinský. Chtěla bych hlavně poděkovat paní Salfické za připravené příjemné a hezké posezení. Další akce byl zájezd na hrad Loket, oběd na Farmě Hory, návštěva Karlových Varů a na závěr muzeum VÁNOČNÍ DŮM-ZÁMEČEK DOUBÍ. Celé Karlovarsko je obklopeno nádhernou přírodou a romantické prostředí zámku Doubí nás dostalo.

Provázela nás pan Hrdlička, který vše zdokumentoval. Vložit obr.: "SPCCH". Dále uskutečňujeme od SPCCH ozdravné týdenní po-

byty. Již se uskutečnil jeden, a to v Deštné v Orlických horách. Další nás čekají, ale to až příště.

Saláková Zdeňka – před. SPCCH ZO Zbůch

PŘÍRODOVĚDNÝ KROUŽEK PŘI ZŠ VE ZBŮCHU

Po zimní vycházce k řece Berounce, kde jsme společně s kamarády ze Zbůchu a členy Ochránců přírody z Rokycan sledovali vodní operece, jsme nyní na konci letošního dubna vyrazili společně s kamarády ze stodské školy do plzeňské ZOO. Při vstupu do zahrady děti vytvořily skupinky a dostaly pracovní listy, na kterých měly za úkol plnit jednotlivé úkoly. Např. jak

se jmenuje největší hlodavec na světě či který je nejvyšší zástupce africké fauny a jiné zajímavosti. Po podzimní návštěvě u autora večerníků, pana Václava Chaloupky a výše zmíněné zimní procházce k Berounce, to byla další vydařená akce, díky které děti poznávají a získávají lásku k naší přírodě.

Za přírodovědný kroužek při ZŠ ve Zbůchu
Mgr. Irena Svobodová

NEMUSÍTE NA TO BÝT SAMI!

Vážený čtenáři, dovolte mi Vám v krátkém příspěvku přinést před očekávanými dovolenými a prázdninami pár rádek o dění v naší organizaci. Naše pečovatelská služba již řadu let nabízí pomoc zbůdkým občanům, kteří se nacházejí v nepříznivé životní situaci. Naši službu většinou využívají *seniři nebo spoluobčané se zdravotním postižením*, kteří již vzhledem k pokročilému věku či zdravotnímu stavu nevládají úplně sami péči o sebe sama nebo o svou domácnost. Usilujeme o to, aby občané, kteří se ocitnou v takto náročné životní situaci, spojené často se samotou nebo nemocí, *mohli zůstat co nejdéle ve svém*

domově, se svou rodinou, blízkými a přáteli.

Díky návštěvám pečovatelek, které dochází za klienty do jejich domovů, ať už se jedná o rodinný domek, byt v běžné zástavbě nebo byt v domě s pečovatelskou službou, se občané nemusejí obávat toho, že by museli svůj domov opouštět. Kolegyně každodenně pomáhají klientům zvládnout ranní vstávání, převlékání, hygienu, přípravu snídaně, dovoz či podání oběda, úklid, nákup či roztopení v kamnech. Kromě toho pracovníce doprovázejí klienty k lékaři a na úřady a mohou zprostředkovat i další pomoc. Neocenitelný je jistě také lidský pří-

stup pečovatelek, touha a ochota pomoci a vyslechnout trápení.

Organizace se také zapojuje do různých akcí a projektů. Každoročně to bývá *Týden sociálních služeb* – celorepubliková akce, při které jsou široké veřejnosti představovány jednotlivé sociální služby. V letošním roce se akce koná v týdnu 5.–11. října. Na podzim loňského roku jsme se také zapojili do akce Plzeňského kraje *Informovaný senior*. Pro uživatele našich služeb, ale také pro širokou veřejnost byla připravena série přednášek na téma finanční a počítačová gramotnost, sebeobrana a první pomoc. Pravidelně také pořádáme *ples CPOS*.

V letošním roce se v březnu konal již 3. ročník.

O konkrétních našich aktivitách připravovaných na podzimní a zimní čas a dalších novinách v naší organizaci bych Vás ráda informovala v příštím čísle zpravodaje.

Přeji všem krásné, pohodové a odpočinkové prožití dovolených a letních prázdnin!

*Ing. Tereza Eberlová
koordinátorka střediska Nýrnsko*

Více informací o naší organizaci a službách, které poskytujeme, najdete na našich webových stránkách www.pecovatelkaslužba.cz nebo na telefonnu 774 483 703.

SPOLKOVÁ ČINNOST

Před časem jsem se vydal na cyklovýlet směrem na Kladruby a dále na Stříbro. První moji zastávkou byla obec Kostelec, která v loňském roce získala titul

Vesnice roku Plzeňského kraje 2014. Tato obec, na okraji tachovského okresu, má s dalšími částmi – Lšelinem, Nedražicemi, Ostrovem, Popovem a Vrhavčí pouhých 520 obyvatel. Už příjezdem do Kotelce, a je jedno, kterým směrem navštívíte tuto obec, máte příjemný pocit, že zde vše musí fungovat a co je asi nejdůležitější, že zde místním obyvatelům se musí žít dobře a jsou spokojeni a hrdí zároveň, že zde mají adresu trvalého bydliště. Nakonec mě přijeti u starosty, pana Františka Trhlika bylo srdečné a na památku mi věnoval mnoho propagačních materiálů o jejich obci.

Bohužel, zatím něco podobného nemůžeme tvrdit o naší obci Zbůch. Co je ale chválihod-

né, že v poslední době se u nás hlásí různé organizace, zájmové spolky, které mají zájem a chuť vylepšit spolkovou činnost v obci Zbůch. A tak vedle dobrovolných hasičů jak ze Zbůchu či Červeného Újezda, členů TJ Baník, TJ Sokol a též aktivních seniorů, se hlásí nově utvořený Hornicko – historický spolek při ZUD a naposledy zaregistrovaný zájmový spolek JO AKCIČKY, které si daly za úkol obnovit vesnických tradic a oživení veřejného života v obci. Přejme všem těmto spolkům, organizacím a jednotám, aby nadále obohacovaly kulturní i sportovní život v naší obci a svojí činností třeba někdy v krátké budoucnosti sahala naše obec po Modré stuze za společenský život v obci.

DĚTSKÝ DEN – 2015

Dětský den proběhl tradičně za hasičárnou jak za finanční podpory ze strany Obecního úřadu ve Zbůchu, tak též za organizační podpory místních dobrovolných hasičů a letos poprvé se zapojil i zájmový spolek JO Akcičky. Děti postupně plnily jednotlivé úkoly, jako byl např. hod

na cíl, jízda na koloběžce anebo v ukázce dovednosti s hasičskou technikou měly děti trefit pomoci vodního proudu plechovku. Zajímavá byla ukázka nového druhu sportu – Rope Skipping - se švihadly pod vedením paní učitelky Kašpírkové či práce kynologů ze sousedních Líní,

kdy jejich čtyřnozí kamarádi plnili jednotlivé úkoly. Asi tou nejzajímavější ukázkou pro děti bylo vystoupení Policie ČR. I když poslední květnovou sobotu nebylo typické, letní počasí, sešlo se letos za naší hasičárnou mnoho dětí se svými rodiči i prarodiči.

R.Hrdlička

VÝSLEDKY SOUTĚŽE VESNICE ROKU 2014 V PLZEŇSKÉM KRAJI

KOSTELEČ	- bývalý okres Tachov	- Zlatá stuha za vítězství v krajském kole
ŽIHLE	- Plzeň – sever	- Modrá stuha za společenský život
RAKOVA	- Rokycany	- Bílá stuha za činnost mládeže
HROMNICE	- Plzeň – sever	- Zelená stuha za péči o zelená a životní prostředí
PŘÍCHOVICE	- Plzeň – jih	- Oranžová stuha za spolupráci obce a zemědělského subjektu

R.Hrdlička

VÝROČÍ TOHOTO ROKU

Letos si připomínáme **70. výročí od konce 2. světové války**, kdy během šesti válečných let přišlo zbytečně o svůj život kolem 60 milionů lidí z celého světa!

Letošní rok 2015 je bohatý i na další významná výročí. Tím důležitým pro náš, český národ je **600 let od upálení Mistra Jana Husa** v německé Kostnici v roce 1415.

ZDENĚK PŘIBÁŇ – 85

Zástupci Obecního úřadu ve Zbúchu, členové Komise pro občanské záležitosti a též zástupci FO Baníku Zbúch přišli poblahopřát panu Zdeňku Přibánovi k jeho životnímu jubileu.

Zároveň mu přišli všichni poděkovat za dlouholetou práci na Obecním úřadě ve Zbúchu a též za úspěšnou činnost v mnoha funkcích při fotbalovém oddíle Baník Zbúchu.

JARNÍ POUŤ NA ÚSTAVU SOCIÁLNÍ PÉČE PRO POSTIŽENOU MLÁDEŽ VE ZBÚCHU

Letošní jarní pouť na zdejším ústavu se uskutečnila za krásného jarního počasí ve středu 3. června.

Klienti plnili jednotlivé úkoly a za ty postupně dostávali body a podle těchto vyhraných bodů obdrželi různé pamlsky.

Nechyběly zde stánky s občerstvením, všude bylo vidět mnoho současných i bývalých pracovníků ústavu při různých debatách a na závěr jarní pouti též nechybělo vystoupení hudební skupiny.

R.Hrdlička

MASIVNÍ HYNUTÍ SMRKŮ – SMRK PICHLAVÝ

V poslední době jistě občane zaznamenali masivní hynutí smrků, zejména smrků stříbrných a kladou si otázku, co nebo kdo, má toto hynutí na svědomí.

Usuchání smrků způsobuje mšice smrková (*Elatobium abietinum*), která se díky počasí masivně šíří po celém území republiky.

Vývoj se bohužel nedá stoprocentně předvídat. Zda se šíření zastaví a jestli stromy napadené mšicí přežijí je otázkou dalšího vývoje počasí. Zda stromy přežijí, potom ovlivňuje i jejich vitalita, podmínky lokality, stáří stromu apod.

Co je možné dělat právě teď:

Je vhodné napadené stromy opakovaně velmi intenzivně zalévat ke kořenům.

Proudovou vodou rádně prolít korunu stromu

Použití chemie – postřiků – výhradně insekticidní prostředky neškodící životnímu prostředí (včely, brouci apod.)

Mospilan 20 SP, Gazelle, Substral Careo Ultra – koncentrát proti škůdcům, Calypso 480 SC

Postřik je účinný jen u takových stromů, kde je ještě zachován dostatek zeleného jehličí, jinak ošetřování ztrácí smysl.

Kácení v této chvíli nedoporučujeme. Ke zvážení jsou případy, kdy je strom totálně odumřelý. Pokud se na stromě zachovala alespoň třetina zelených jehlic, je vhodné počkat, zda strom sám zregeneruje.

*Mgr. Vlasta Hanauerová,
Městský úřad Nýřany,
odbor životního prostředí*

V současné době se dokončuje výstavba splaškové kanalizace a vodovodu v Zahradní ulici.

Jiří Hájek, starosta obce

PROJEKT REGIOPOPULÁR V ZŠ ZBŮCH

V tomto školním roce se naše základní škola zapojila do několika zajímavých a pro žáky přínosných projektů. Jedním z nejvýznamnějších byl projekt Regiopopulár – Badatelská výuka a popularizace výzkumu a vývoje ve strojním inženýrství. Cílem projektu je mimo jiné zpopularizovat technické obory, motivovat žáky k jejich studiu, seznámit žáky s realitou výrobních podniků. Partnerskými školami v tomto projektu byly pro nás ZŠ Dobřany a ZŠ Letiny.

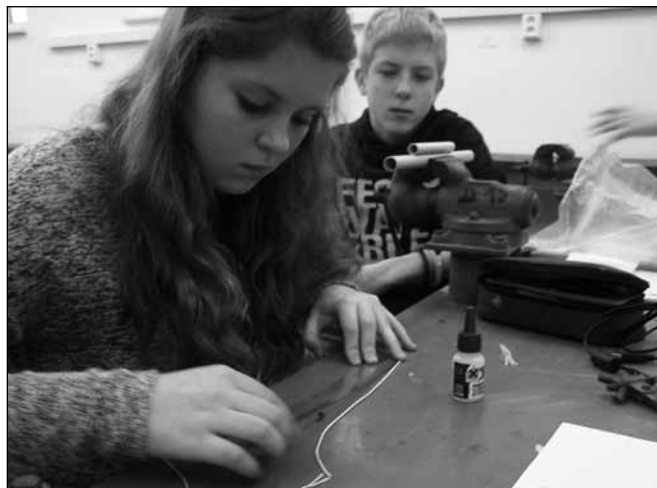
Žáci v rámci projektu navštívili zajímavá technická zařízení nejen v České republice, např. vodní hamr v Dobřívě, elektrárnu v Tušimicích, historickou cínovou štolu v Krupce, ale podívali se i do zahraničí, konkrétně do Drážďan a Regensburgu.

Projekt Regiopopulár do škol nepřinesl jen spolupráci, ale i soupeření. Jednou z aktivit pro-

jektu byla totiž soutěž v technických a badatelských dovednostech s názvem Burza nápadů. Tato soutěž byla tříkolová, každého kola se zúčastnila čtyřčlenná družstva ze všech tří škol zapojených do projektu. Aby byly soutěžní podmínky pro všechny srovnatelné, bylo každé družstvo složeno ze zástupců všech ročníků II. stupně.

Naše základní škola byla organizátorkou závěrečného kola této soutěže. Úkolem jednotlivých týmů bylo sestavit funkční raketu (nebo raketoplán) a pod pečlivým dohledem poroty ji odpálit na školním hřišti. Úkol to nebyl jednoduchý, protože kromě modelářského raketového motoru měli soutěžící k dispozici pouze materiál a nářadí, na princip konstrukce už museli přijít sami. Vložit obr.: „regiopopular“.

Všichni účastníci si zaslouží pochvalu, protože soutěžní úkol

splnili. Po zásluze však zvítězilo zbušské družstvo ve složení Filip Prokop (6.tř.), Denisa Nesvadbová (8.tř.), Kateřina Pláničková a Josef Zetocha (7.tř.), neboť jejich raketa nakonec doletěla nejvýš a její sestup dokonce zpomalil přidáný padák.

Všem, kteří se do projektu zapojili, zúčastnili se akcí a aktivít s ním spojených, děkujeme a doufáme, že věda a technika si našla své příznivce nejen v tomto školním roce, ale že nadšení a chuť přetrvá i v letech dalších.

Pavel Zuber, učitel ZŠ Zbůch

SLAVNOSTI SVOBODY 2015 OČIMA ÚČASTNÍKA

Letos uplynulo 70 let od konce 2. světové války a osvobození našeho kraje americkou armádou. Toto významné jubileum už dopředu slibovalo výjimečnou podívanou v rámci programu Slavností svobody v Plzni a svého slibu také dostalo. Letos byla bohužel také jedna z posledních možností, setkat se s válečnými veterány, kteří se na našem osvobození podíleli a tuto příležitost si opět nenechali ujít tisíce lidí. Vložit obr.: „slavnosti“

Posledních několik let je má účast na Slavnostech svobody spjatá s projektem Plzeň 1945, prostřednictvím kterého se sými přáteli a kolegy snažíme přiblížit lidem co nejvěrněji atmosféru prvních květnových dnů roku 1945, kdy v Plzni voněly šeríky a znovu nabytá svoboda. Díky našemu projektu se vždy první týden v květnu promění Křížkovy sady v Plzni do doby, o které slycháváme v hodinách dějepisu či z vyprávění našich prarodičů. Několik vojenských táborů, fungující polní kuchyně, velitelství či polní dílna, mnoho kusů dobové vojenské techniky americké armády včetně tanků a obrněných vozidel, která se na konci války hnala přes naši obec, aby co nejdříve dorazili do Plzně a pomohli plzeňskému povstání. Společně s kulturním programem a dobově ustrojenými civilisty náš projekt Plzeň 1945 vytváří

atmosféru, která každoročně přiláká davy návštěvníků a fanoušků historie.

Mezi nejvýznamnější hosty, které můžeme našimi vojenskými tábory provést, jsou bezesporu veteráni. I přes jejich věk, který se mnohdy blíží ke stovce, jsou stále vitální a nenechají si ujít jedinou příležitost se znovu podívat do Plzně a okolí. Mnozí z nich vyprávějí, že právě zde, v České republice, čerpají energii, sílu z nadšení a zájmu Čechů a jediné díky ní jsou schopni ve zdraví přečkat další léta a pravidelně se k nám vracet. Jedním z veteránů, který nám letos opravdu přirostl k srdci, je Thomas Ingram, bývalý příslušník 90. pěší divize a účastník nejtěžších bojů americké armády na západní frontě. Tato divize vstoupila jako první na území tehdejší ČSR a sváděla těžké boje v Českém lese a na Šumavě. Thomas Ingram si nenechal

ujít jediný den, aby se za námi přišel podívat, popovídat si či rozdat dárky a podpisy. Jeho neskutečné zážitky z války dokreslovala alba plná fotografií z jeho mládí a válečných let. Každý den přinesl jedno nové a rád si s námi jimi listoval. Byla pro nás čest ho mezi námi přivítat a pevně věříme, že se zas znovu setkáme, protože právě veteráni jsou symbolem Slavností a dokud tu budou oni, budou zde také Slavnosti.

Tomáš Hataj

ŽIJÍ MEZI NÁMI – KATEŘINA PLÁNIČKOVÁ

Nemohu si odpustit poznámku, v čem je vyjimečnost, že na Starém dole, části obce Zbůch, kde v sedmi bytovkách a několika rodinných domech žijí přibližně dvě stovky obyvatel a přesto se zde už třetí generaci rodí šikovní lidé, především ve sportu.

Po vynikajícím běžci na dlouhých tratích, Karlu Faitovi, který dnes žije v Domažlicích, po fotbalistovi Jaroslavu Šedivcovi, který v současnosti žije v Itálii, po Richardu Spillerovi, který se podílí na výrobě letadel po celé Evropě, dnes tuto část Zbůchu úspěšně reprezentuje mladá třináctiletá Kateřina Pláničková.

Před časem jsem navštívil její trénink ve Zbůchu a požádal naši mladou tenistku o rozhovor.

Kateřino, od kolika let hraješ tenis a kde jsi s ním začala ?

Začala jsem už velice brzo, ve svých čtyřech letech a bylo to ve Stodě u pana Berana.

Pořád se ještě divím, že to se mnou tak dlouho vydržel. Nebyla jsem zrovna dítě, které poslouchá trenéra na slovo a udělá bez připomínek vše, co po něm chce. Určitě mu ze mě přibýlo pár šedivých vlasů. Chtěla bych mu tou-

to cestou poděkovat. Trénovala jsem u něho pět let.

Kde trénuješ nyní a jak vypadají Tvé tréninky ?

Trénuji a hraji za Tenisový klub Slavia Plzeň a trénuji zde každý den a když přijedu domů, chodím ještě běhat nebo večer trénuvat na kurt Markovi Bendovi ve Zbůchu.

Znamená to, že každý den máš dva tréninky ?

V podstatě ano, ale ten druhý je nepovinný.

Jak zvládáš školu ?

Školu zvládám dobře. Ve škole mě vycházejí vstříci za co bych jim chtěla poděkovat. Když postupuji v turnaji, tak zameškám několik dnů ve škole, jsem ale schopná to rychle dohnat.

Není to trochu na třináctiletou holku moc ?

Určitě ne. Setkávám se na turnajích s holkami, které vůbec nechodí do školy. Mají individuální studium a trénují pět hodin denně.

Co považuješ doposud v tenise za Tvůj největší úspěch ?

Na začátku jsem si myslela, že vyhraný turnaj je velký úspěch, ale není to pravda. Vyhraný turnaj ve třinácti letech není nic

světového. Minulý rok jsem na turnaji hrála proto holce, která je českou jedničkou a v první desítce v Evropě. Protože hraji agresivní tenis od základní čáry a ona má podobný styl, tak všichni tušili, že to bude zajímavý zápas a tak se přišli podívat. Byla tam spousta lidí a všichni mě fandili. Sice jsem prohrála, byl to ale vyrovnaný zápas. Prozatím nejlepší, co jsem kdy odehrála ! Dokonce po zápase přišli úplně cizí lidé a shrabali za mě kurt. Ještě dnes, když jsem na turnaji, tak na to všichni vzpomínají. To, že jsem se minulý rok dostala podvakrát na Mistrovství republiky za mladší žákyně, letos za starší žákyně a hrála proti těm nejlepším, považuji to za nejlepší svůj úspěch!

Kolik jsi Kateřino vyhrála turnajů ?

Bohužel, nedělám si evidenci, ale bylo jich hodně.

Můžeš nám prozradit, kdy jsi byla nejvíce zklamaná ?

Minulý rok jsem hrála ve finále Západočeského poháru, ale nedosáhla jsem na vítězství. Druhé místo mě hrozně mrzelo.

V samotném závěru tohoto rozhovoru se chci ještě zeptat: jaké

máš tenisové cíle a kdo je Tvým vzorem ?

Samozřejmě, že chci být jednou nejlepší, vyhrávat turnaje, ale to musím na sobě moc tvrdě pracovat. Určitě mám co zlepšovat! Tenisový vzor nemám, ale doufám, že po mnoha letech si jednou mladé tenistky budou brát za vzor Kateřinu Pláničkovou ze Zbůchu!

Kateřino, jménem svým i jménem všech našich čtenářů Ti přeji, aby se Ti splnila všechna přání a zažila jsi ve své sportovní kariéře jen a jen samé úspěchy!

Za rozhovor děkuje R. Hrdlička

SDH – ČERVENÝ ÚJEZD

Začala sezona hasičských soutěží, proto i naše družstvo mužů a žen, ale hlavně družstvo dětí starších i mladších pilně trénuje. Děti se zúčastnily soutěže 25. dubna v Rochlově, kde starší zvítězily a mladší se umístily na 3. místě. Další závody se konaly v Heřmanově Huti, kde starší opět získaly 1. a mladší 2. místo.

Náš sbor uspořádal, tento rok pouze pro děti, Memoriál F. Herejka 16. května.

Tentokrát jsme v každé kategorii postavili dvě družstva. Starší družstvo "A" se umístilo na 3. místě a družstvo "B" na 2. místě. V kategorii

mladších skončilo "A" poslední a "B" na 2. místě.

Zúčastnili jsme se také Memoriálu Mikešky v Líních, kde starší obsadily 1. místo a družstvo mladších 3. místo. Nyní se připravujeme na Memoriál Motyčky do Zbůchu.

Výsledky: kategorie starších 1. Zbůch, 2. Červený Újezd "B", 3. Červený Újezd "A", 4. Líně, 5. H. Huť kat. mladších - Nýřany, Červený Újezd "B", Zbůch "B", Zbůch "A", H. Huť "B", H. Huť "A", Červený Újezd "A"

Za SDH Č. Újezd - Pavla Spillerová

HASIČI ZBŮCH

Naše činnost v uplynulém čtvrtletí

Jak jsem slíbila v minulém čísle Zpravodaje, budu Vás v tomto čísle informovat o práci našeho sboru od dubna do června 2015.

Do druhého čtvrtletí tohoto roku jsme vstoupili 11. 4. 2015 prověřovacím výcvikem výjezdové jednotky v Rochlově. Poté následovalo 18. dubna školení - cyklicka velitelů JPOV na Košutce. 21. 4. od 17.00 hod. se konal jarní aktiv vedoucích mladých hasičů v Trnové. Každý měsíc proběhly okrskové a členské schůze. 16. května se někteří členové zúčastnili oslav v Tlučné, kde hasiči slavili 110. výročí založení

SDH. 12. 6. se konalo v dopoledních hodinách taktické cvičení na ZŠ ve Vejprnicích a odpoledne se přesunula výjezdová jednotka do výcvikového tábora v Rochlově, kde až do neděle probíhal její výcvik.

Se začátkem jara se stejně, jako každý rok, rozběhly soutěže v požárním sportu, kde si mohou jednotlivé sbory navzájem poměřit své síly a schopnosti. 25. dubna 2015 od 14.00 hod. proběhla okrsková soutěž v Rochlově. Soutěžilo se v kategorii mužů (naši hasiči obsadili 1. místo), v kat. ženy (naše ženy vybojovaly 2. místo) a v kat. děti (starší i mladší skončily na 2. místě). Dále nás naši muži, ženy a děti reprezentovali na těchto soutěžích - 9. května v Heřmanově Huti, 16. května na memoriálu F. Herejka, 6. června na memoriálu D. Mikešky a 27. června na soutěži v Lochousicích.

My na léto chystáme pro soutěžící a širokou veřejnost jako každý rok dvě soutěže. Memoriál J. Motyčky, letos již XVII. ročník, dne 4. července a 12. září soutěž Zbůšskou osmu. Rádi Vás mezi námi přivítáme.

Pro veřejnost jsme jako každý rok spolu s Obecním úřadem připravili 30. dubna posezení u májky a měsíc poté, 30. května jsme ve spolupráci s OÚ a s organizací Jó-akcičky zorganizovali den dětí. Děkuje všem, kteří se na této akci podíleli a těm, kdo mezi nás přišli. Přes 130 dětí si s velkou chutí zasoutěžilo a po zásluze bylo odměněno pěknými cenami.

Bliží se čas vytoužených prázdnin a dovolených, tak bych Vám všem chtěla popřát pěkné počasí. V září se na Vás opět s čerstvými novinkami z našeho sboru SDH Zbůch těší

jednatelka SDH Zbůch
Věra Kaliská

Naše obec recyklací elektrospotřebičů výrazně ulevila životnímu prostředí

Loni občané odevzdali k recyklaci 121 televizí, 40 monitorů a 856 kg drobného elektrika

Snaha obyvatel obce recyklovat staré a nepoužívané elektrospotřebiče se již několik let vyplácí. Naše obec obdržela certifikát vypovídající nejen o přínosech třídění televizí a počítačových monitorů, ale také o velkém významu sběru drobných spotřebičů, jako jsou mobilní telefony. Díky environmentálnímu vyučování společnosti ASEKOL můžeme nyní přesně vyčíslit, o kolik elektrické energie, ropy, uhlí, primárních surovin či vody jsme díky recyklaci vysloužilého elektrika ušetřili ekosystém Země. Víme také, o jaké množství jsme snížili produkci skleníkových plynů CO₂ nebo nebezpečného odpadu. Informace vycházejí ze studii nezávislé společnosti ASEKOL, která s obcí dlouhodobě spolupracuje na recyklaci vyřazených elektrozařízení.

Z Certifikátu Environmentálního vyučování společnosti ASEKOL vyplývá, že občané naší obce v loňském roce vyřadili 121 televizí, 40 monitorů a 856,00 kg drobných spotřebičů. Tím jsme uspořili 45,25 MWh elektřiny, 1 943,38 litrů ropy, 204,83 m³ vody a 1,97 tun primárních surovin. Navíc jsme snížili emise skleníkových plynů o 10,39 tun CO₂ ekv., a produkci nebezpečných odpadů o 40,02 tun.

Výsledek studie jednoznačně prokázal, že zpětný odběr elektrozařízení, i těch nejmenších, má nezanedbatelný pozitivní dopad na životní prostředí. Když si uvědomíme, že recyklace běžných 100 televizorů uspoří spotřebu elektrické energie pro domácnost až na 4 roky, nebo ušetří přibližně 400 litrů ropy potřebných až k sedmi cestám do Chorvatska, jsou to imponující čísla. Pozitivní zprávu pro uživatele počítačů také je, že odevzdání 10 vysloužilých monitorů ušetří spotřebu energie potřebnou pro chod notebooku po dobu necelých 5 let. Všichni ti, kteří tříděním takto zásadně přispívají k ochraně životního prostředí, si zaslouží obrovský dík.

Studie LCA posuzuje systém zpětného odběru CRT televizorů, počítačových monitorů a drobného elektrozařízení. Hodnotí jejich sběr, dopravu a zpracování až do okamžiku finální recyklace jednotlivých frakcí vyřazených spotřebičů do nového produktu. Pro každou frakci byly vyčísleny dopady na životní prostředí. Výsledky studie jsou prezentovány jako spotřeba energie, surovin, emise do ovzduší, vody a produkce odpadu. Konečná bilance vyzníta pro zpětný odběr elektrozařízení jednoznačně pozitivně, a to ve všech aspektech.

NABÍDKA AKCÍ BĚHEM 3. ČTVRTLETÍ 2015

- 6. 5. - 20. 9. 2015 - Gottfried Lindauer** – plzeňský malíř novozélandských Maurů, výstava v rámci projektu Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015, Západočeská galerie v Plzni.
- 30. 6. - 30. 8. Historické panenky** – výstava ze sbírky Jaroslavy Zborníkové, zámek Nebílovy.
- 7. - 31. 8. Stod v historických fotografiích**, výstava u příležitosti 780. výročí města, Infocentrum Stod.
- 16. - 19. 7. - Stodská pouť** a oslavy 780 let města.
- 18. 7. - 9 týdnů BAROKA**, celodenní kulturní akce, koncerty, výstavy, klášterní dvůr Gigant v Záluží u Stoda.
- 18. 7. - Nepomucké pivní slavnosti**, tradiční přehlídka malých pivovarů s hudebním programem, náměstí od 11.00 hod.
- 23. - 26. 7. - Anenská pouť a Staročeský jarmark**, velké slavnosti města Horšovský Týn.
- 25. 7. - Stodská mopedjáda**, sportovní stadion ve Stodě od 13.00 hod.
- 31. 7. - Barokní noc**, klášter Kladruby
- 31. 7. - 2. 8. - Železnorudské slavnosti**, tradiční dny plné zábavy, jarmark, občerstvení, pouťové atrakce, město Železná Ruda.
- 14. - 16. 8. - Chodské slavnosti** – Vavřínecká pouť, velký folklórní svátek v Domažlicích.
- 15. 8. - Chovatelská výstava + výstava zemědělské techniky**, Sulanův statek v Kladrubech
- 4. - 6. 9. - Okolo Železné Rudy s časopisem Turista**, 8. ročník mezinárodní cyklo - turistické akce, Penzion Habr, Železná Ruda, sport. areál Za tratí.

„ZA ZBŮŠSKÝMI HORNÍKY I.“

Když jsem 31. března 2015 vstoupil do sálu Národního domu v Chotěšově, jako by mávnutím kouzelného proutku přestalo platit rčení „Dvakrát nevstoupíš do stejné řeky.“ O hornictví ve Zbúchu jsem již dávno mluvil a psal v čase minulém, a když mne Jakub Bacík pozval na slavnostní založení Hornicko-historického spolku Západočeských uhelných dolů, měl jsem představu, že do Chotěšova přijde několik málo nadšenců, kteří se tak, jak se sešli, zase rychle rozejdou. Teprve když jsem uviděl velký sál plný

bývalých horníků, o kterých jsem si myslel, že už se s nimi nikdy nesetkám, téměř se mi orosily oči. Moc mne mrzí, že jsem kvůli kalamitě na železnici nestihl úvod, kdy kapela zahrála hornickou hymnu a celý sál si stoupl jako při státní hymně a zazpíval si všechny 3 sloky. Netušil jsem, že ještě někdy spatřím hornické uniformy, ani to, že je staří horníci do dnešních dnů opatrují jako oko v hlavě. Jediné, co se změnilo, že jim přibyla nějaká ta vráska a většina hlav v těch uniformách se pokryla stříbrem. To však nebyla vada na

kráse, nýbrž právě naopak. Dodalo jim to spíše důstojnosti a lesku. Nejkrásnější ze všeho je však kontinuita hornických generací. Poprvé jsem měl možnost setkat se s Jakubem Bacíkem osobně, a právě na něm se dá ta kontinuita demonstrovat přímo ukázkově. Už jeho prapradědeček, také Jakub, byl ve dvacátých letech minulého století na dole v Týnci závodním (ředitelem) a pradědeček Štěpán pracoval na téžním stroji na Masarykově jubilejním dole.

Masarykův důl v Týnci. Dipl. ing. Jakub Bacík uprostřed.

Pokračovatel hornických tradic Jakub Bacík.

Očekával jsem škole odrostlého, nezkušeného mladíka, ovšem přede mnou stál charismatický mladý muž v hornické uniformě, který ve společně s Ondřejem Ujházym, Vlastou Hanauerovou a Josefem Krocem dokázal za aktivní spoluúčasti celé řady bývalých havířů, kteří poskytli své vzpomínky a názory, všechno tohle zorganizovat a dát dohromady. Není pochyb o tom, že kromě velkého talentu a pile v něm koluje nefalšovaná hornická krev.

Retrospektivy však nejsou o současném dění a proto se z ustavující schůze Hornicko-historického spolku společně vraťme do let dávno minulých, tentokrát na Masarykův důl v Týnci padesátých a šedesátých let. Věnoval jsem mu dvě následující části, abych popsal, jak si ho pamatuji já z dob svého mládí. Je to pochopitelné, protože díky mému tatínkovi, který tam pracoval, jsem s ním byl nejlépe obeznámen. Napsat tuto část retrospektiv by příslušelo spíše někomu, kdo prožil na šachtě celý svůj život. Protože se toho dosud nikdo neujal, zkusil jsem to já. Chtěl bych však se bývalým zbůšským hor-

nikům předem omluvit za svůj laický a zjednodušený pohled na odbornou důlní problematiku. Život mne vedl úplně jinými cestami, a proto popisují dění na dole očima svých pěti až šestnácti let, tak, jak jsem je tehdy vnímal a prožil já. Vyslovili někdo název Masarykova dolu v Týnci, okamžitě se v mé mysli promítne jako filmovém pásu, celá řada krásných vzpomínek. Ne vždycky se tak jmenoval. Původně to byl důl Austria, důl Pokrok II., Masarykův důl v Týnci, Herman Göring Schacht, a nakonec pouze důl Týnec. Současný název této místní části „Starý důl,“ vznikl až mnohem později. Byl jsem s tím dolem od dětství tak nějak vnitřně spjat, a přestože jsem tam kromě prázdninových brigád trvale nepracoval, připadalo nejen mně, ale i mému okolí, že tam neodmyslitelně patřím. Tatínkovi kamarádi havíři byli něco jako moji strýčkové a mám-li být upřímný, bylo jich tolik, že jsem se v nich zpočátku ani nevyznal. Pokřikovali na mne, škádlili mne, avšak nějakou tou sladkostí si mne opět rychle usmířili. Hned v úvodu této kapitoly musím potvrdit obec-

ně známou pravdu, že havíři byli hodní lidé, spojeni hlubokým kamarádstvím a vzájemnou soudržností. S tím, jak se tehdy žilo na Masarykově dole v Týnci, se dnešní vztahy v podnicích nedají vůbec srovnat. Tatínek měl jako důlní technik přístup do prostorů dolu i v neděli a tak mne tam pokaždé s neobyčejnou hrdostí přiváděl. Bylo na něm zdaleka vidět, jak je rád, že má svého pokračovatele. Tehdy však ještě nemohl tušit, že až budu mít po něm převzít žezlo, důl bude uzavřen.

Bral mne tam, sotva jsem se postavil „na svoje.“ Ještě mi nebylo šest roků, když mne poprvé přivedl do „fedrovky.“ Byly to dvě budovy přímo naproti vrátnici, v místech, kde dnes stojí velká skupina stromů. V hale byly obrovské bubny, na které se navíjela lana, vedoucí ke kolum na těžních věžích a dále ke kleci. Původně tam byly dva parní těžní stroje. V prostředku seděl důležitý pán, se kterým se nesmělo mluvit, a pákami řídil spouštění a vytahování klece v těžní jámě. Později jsem se dozvěděl, že se jmenoval Kovařík. Před ním bylo takové velké pravitko, po kterém

se pohyboval jezdec, aby obsluha „fedrovky“ měla přehled o poloze klece. Byl to právě onen vytožený den, kdy jsme s tatínkem poprvé sjeli do šachty. Stále vzpomínám, jak klec svištěla těžní jámou, až na nás vlál oděv, i na moje překvapení, když jsme přijeli až dolů a svítila tam elektrická světla. S údivem jsem si prohlížel malé důlní vláčky, které mi proti těm na železnici spíše připomínaly dětskou hračku. Obdivoval jsem mohutné kovové hajcmány i dřevěné výtluhy. Ty byly tu a tam trochu nalomené a propadaly mezi nimi uhelný mour. Zkušeným havířům to však nijak nevadilo a klidně se pod nimi pohybovali. Když jsem pobral ještě více rozumu, už jsem věděl, co je to lampárna, známkovna i cechovna. Věděl jsem co je to ort, věděl jsem co je to sbíječka (němečtí havíři jí říkali Presslufthammer), co je to šramáčka, co je to vrátek, rozeznal jsem od sebe vrtací korunky, věděl jsem, k čemu slouží lutny, co je to metan, věděl jsem, jaký rozdíl je mezi prádlem na dole a prádlem doma v neckách, jak vypadá hřeblový dopravník, k čemu jsou hajcmány, co je to odkaliště,

co jsou to šmanty, že se důlní vozy tlačí za madla a ne za bočnice, a pochytil jsem ještě celou řadu výrazů z hornického slovníku. Dobrovolně jsem na sebe vzal za povinnost naplnit tatínkovi každý den čturu teplou kávou, kterou mu připravila maminka. Čturo byla oválná bandaska, která se pevně uzavírala víčkem s gumovým těsněním, a na šachtu jí nosili prakticky všichni havíři. Někteří s kávou, jiní zase s polévkou. Mne se na dole líbilo nejen pod zemí, ale i na povrchu. V dobách mého dětství byly na nádvoří dva komíny, jeden vyšší a druhý nižší. Když jsem stál pod nimi a díval se vzhůru, připadaly mi ještě mnohem větší, než byly ve skutečnosti. Vždycky tomu tak nebylo. Ve třicátých letech minulého století tam stály komíny dokonce tři, z nichž jeden byl později odstraněn, a na jeho místě vyrostla chladicí věž. Chladicí věže, v nichž kondenzovala pára, ve mně snad ze všeho nejvíce vzbuzovaly neobyčejný respekt. Nemohl jsem pochopit, jak je možné, že venku svítí slunce a uvnitř chladicích věží prší. Nejzajímavější však byly těžní věže, na nichž se co chvíli točila velká kola. Pamětníci si jistě vzpomenu na budovatelskou píseň „Vyhřnem si rukávy, než se kola zastaví.“ Autor tím myslel právě kola na těžních věžích. Fedrovka vlastně byla ocelovým srdcem celého dolu.

Nejen tatínek, ale i jeho spolupracovníci a kamarádi pečovali o můj odborný růst. Ten, který se o mne staral nejvíce, se jmenoval Jaroslav Kopejtko a pocházel z Líní. Do práce jezdil na červeném mopedu Jaweta. Byl sice důlním zámečnickem, avšak ovládal i mnoho dalších profesí. Učil mne nejen pilovat ve svěráku, ale i brousit na brusce, řezat závitky a v neposlední řadě i soustružit. Pracoval přímo v „boudě“, jak se nazýval objekt, kde byla kancelář mého tatínka. Byla to nízká podlouhlá budova nedaleko kompresorovny. Když se v roce 1968 trochu uvolnila politická situace, Kopejtkovi se vystěhovali do Německa. Další z mých učitelů se jmenoval Karel Weinfurt. Byl štajgrem jako můj tatínek a učil mne spíše praktické věci a náhledu na život. Weinfurtovi měli jedinou dceru, která se provdala za důlního inženýra Mrázka, pozdějšího ředitele Masarykova jubilejního dolu. Karel Weinfurt na to byl patřičně hrdý,

avšak daleko s větší intenzitou ho zasáhlo, když inženýr Mrázek v této funkci jednoho dne skončil. I když to na první pohled nebylo vidět, nesl si to v sobě až do konce svého života a dost se od té doby změnil.

Sotva jsem odrostl zbušské základní škole, začal jsem o prázdninách pracovat jako brigádník v povrchových dílnách Masarykova dolu v Týnci. Viděl jsem na tatínkovi, že se bojí, abych mu neudělal ostudu, avšak jeho obavy byly zbytečné. Jednak jsem byl po něm workoholik a také osoba pana Levory, vedoucího dílen, vzbuzovala úctu a respekt. Byl to padesátník s hustými šedivými vlasy ostríhanými na ježdolu a pocházel ze Zemetič. Měl takovou autoritu, že by mne na jeho dílně ani nenapadlo lenošit. Mým úkolem bylo demontovat důlní čerpadla, vyčistit je od rezu, zabrousit šoupatka brusnou pastou, namazat pohyblivé části a potom čerpadlo zase znovu složit a uvést do provozu. Funkčnost čerpadel byla pro činnost dolu životně důležitá, protože jinak by došlo k rychlému zatopení důlních prostor. Taková práce mne neobyčejně bavila a moji kolegové pánové Kuncl a Hovorka mi přitom byli hodně nápomocni. Jako přemii jsem od nich ještě dostával cenné rady do života, zejména pokud se týká vztahu k ženám. A naučili mne i celou řadu jiných věcí. Tehdy jsem byl natolik nedůvtipný, že v době, kdy přišel na kontrolu dílny ředitel dolu Bohumil Šnajdr, klidně jsem seděl na ponku, něco si v ruce piloval, a ani jsem se nenamáhal vstát. Na šachtě se neříkalo ředitel, nýbrž závodní. Tak mne kolegové museli naučit nejen vztahu k ženám, ale i respektu k autoritám. Ještě o jednom kolegovi z této dílny bych se rád zmínil. Jmenoval se Jan Lederbuh, bydlel v nedaleké obci Nový a jeho úkolem bylo opravovat důlní vozy. Byla to velmi těžká práce, snad nejtěžší na dílně, při níž bylo hlavním nástrojem těžké kladivo, tak zvaná palice. Stále ho vidím, jak za každého počasí, většinou vyčerpaný, zápasí s pokřivenými plechy a nápravami. I on se ke mně choval přátelsky a tak jsem na něho ani po více než padesáti letech nezapomněl. A nejen na něho. Právě v době mojí prázdninové brigády v roce 1963 zahynul na dole starý havíř Wech a jemu svěřený hornický učen Straka. Na toho učně si pa-

matuji, jako by to bylo včera. Byl to takový drobný a nesmělý blondáček, můj vrstevník, který kromě pobytu v hornickém učilišti ještě nestačil poznat nic ze života. Proto i jim dvěma patří moje vzpomínka. I všem ostatním, na jejichž náhrobních deskách jsou zobrazeny siluety odvalů a těžních věží. V této souvislosti bych chtěl připomenout píseň, kterou hrávali havířům, když je spouštěli do hrobu, nebo když jejich rakev odjížděla za měděná vrata plzeňského krematoria.

*Již opět z věže zaznívá
tichounek zvonku lkání,
již chop se každý kladiva
a měj se k dolování.
Obejmi každý mlčku svou
a rozejdi se s předrahou
jak káže horstva duch!,
zdař Bůh, zdař Bůh, zdař
Bůh...“*

Tuhle píseň, jsem nechal na poslední cestě zahrát i mému tatínkovi. Za hornickou hymnu však byla považována píseň Hornický stav, která začínala takto:

*„Hornický stav budíž velebený,
hornický stav, to je naše slast,
byť postrádal třeba světlo
denní,
činí vše jen pro svou drahou
vlast.“*

Nevím, jak bych co nejlépe vyjádřil svůj vztah ke zbušským havířům a proto to řeknu prostě a od srdce. Vždycky mi mezi nimi bylo dobře. Skoro každý havíř měl svoji přezdívku, jednomu říkali Sádelník, druhému Ízrnajc, dalšímu Motorek a otci mého kamaráda Josefa Vyčichla zase Jarda Houska, protože dříve býval pekařem. Pan Štengl nosil přes oko černou pásku a tak mu havíři říkali Jednoočko. Pokud se týká přezdívky mého tatínka, bylo to o trochu složitější. Byl to dobrák od kosti, avšak když viděl podřízené sedět, velice ho to rozčilovalo. Na šachtě bylo mnoho brigádníků ze všech koutů republiky, a zdaleka ne všichni se měli k práci jako kmeňoví havíři. Proto když nedělali, tatínek na ně již z dálky křičel: „Hýml voli, budete dělat nebo nebudete!“ A tak se stalo, že postupem času dostal přezdívku „Hýml vůl.“ Vymyslet přezdívku pro mne nebylo nikterak složité. Jednou jsem nesl nějaký materiál kolem fedrovky a zaslechl jsem rozhovor dvou havířů, kteří právě nastupovali odpolední směnu. Dívali se na mne a jeden se ptal druhého: „Kdo je to?“ Odpověď

zněla: „To je mladý „Hýml vůl“, a moje přezdívka byla na světě.“

Když už hovořím o práci na dole, nemohu pominout ani otázku bezpečnosti. Každý, kdo pracoval v podzemí, musel být před sfáráním do dolu dvakrát zaregistrován. Nejprve byl zaregistrován ve známkovně tím, že si vyzvedl svou známku a potom se musel nahlásit svému důlnímu dozorcovi tzv. „štajgrovi“. Štajgr si zapsal všechny pracovníky, kteří spadali pod jeho dozor, a přidělil jim denní pracovní rozkazy. To vše se odehrávalo v dalším místě v tzv. cechovně. Odtud se odcházelo do další místnosti, které se na dole říkalo lampárna. Dnes mnoho lidí ani neví, k čemu taková instituce sloužila. Obsluze se říkalo lampárník a náplní jeho práce bylo udržovat a vydávat hornické lampy. Při pohledu na desku v lampárně pak bylo okamžitě zřejmé, kteří lidé jsou v dole, protože tam visely jejich známky. Pokud byste si mysleli, že si havíři chodili na lampárnu stěžovat, tak by to byl hluboký omyl. Na tomto místě si horník vyzvedl osobní svítidlo, zvané lampa. Lampa, tzv. „horníkovy oči“, musela být při vydání horníkovi nabita tak, aby vydržela svítit nepřetržitě 24 hodin. Manuálně pracující, jako byli horníci, vozači, kolejoví pracovníci atd. kdysi používali většinou ruční lampy zvané „kýbl“, ale štajgři a ostatní technický personál používali tzv. „benzinky“, které zároveň sloužily ke zjišťování přítomnosti a koncentrace důlních plynů (metan, CO a CO₂). Trhací práce, uvolňování horniny pomocí trhavin (např. při ražení důlních chodeb) nemohly být prováděny, dokud štajgr nezkontroloval „benzinkou“ stav důlního vzduchu a nevyuločil koncentraci metanu, která by mohla vést k výbuchu v dole. Na přelomu 19. a 20. století, před vynálezem „benzinky“, se používali ke zjišťování přítomnosti důlních plynů malí ptáci (kanárci, čížci), myši a další drobní hlodavci. V padesátých letech byly potom ruční lampy nahrazeny „hlavovkami“ a „benzinky“ interferometry. S nebezpečím výbuchu v dole pochopitelně souvisela i otázka kouření, protože vozit do dolu cigarety a zápalky bylo trestné. Tady se dostáváme k dalšímu pojmu, který uslyšíte snad jen na šachtě a to je tak zvané „bagování.“ Havíři, kteří byli silně závislí na nikotinu, v průběhu smě-

ny žvýkali tabák a tak alespoň částečně nahradili jeho nedostatek. I přes všechna bezpečnostní opatření však docházelo k mimořádným událostem a úmrtím. Nebylo to vždy jen na pracovišti, ale důl si vybíral svoji daň ještě mnohem později. Vzpomínám, že tatínek, stejně jako mnoho jeho kamarádů, si odnesl na památku rozedmu plic a silikózu. Bezesporu to mělo významný vliv i na jeho předčasně úmrtí.

Nedaleko „boudy,“ kde měl tatínek svoji kancelář, stála kompresorovna. Velel jí pan Soušek. Nedalo se s ním prakticky mluvit, protože kompresorovnou se rozléhal obrovský hluk. Souškovi se nastěhovali do bytovek, které byly vystavěny pro ubytování nových zaměstnanců někdy v první polovině padesátých let. Měli dvě dcery, z nichž mladší Anička byla mojí spolužačkou. Pokud si vzpomínám, již v dětství velmi dobře hrála na klavír. Souškovi měli ještě dceru Marii, která je údajně knihovnicí a žije v Nýranech a syna Karla, který je autoelektrikářem a nyní žije ve Stodě. Kompresorovna byla po fedrovce druhým srdcem dolu. Jednak poháněla stlačeným vzduchem řadu důlních zařízení a vzduch vháněný do dolu sloužil k odvětrávání důlních prostor. Do odlehklých prostorů se vhněl plechovými lutnami. I z těchto důvodů měl každý důl dvě jámy, z nichž jednou se vzduch do dolu vhněl a druhou z ní vycházel ven. Tak se říkalo výdušná, nebo také větrná. Masarykův důl v Týnci kdysi míval i vlastní elektrárnu k pohonu ventilátorů, třídírny uhlí, důlních vrátků i čerpadel. Od roku 1908 do roku 1926 měl důl dokonce i svo-

ji vlastní briketárnu. Když hovořím o zákoutích Masarykova dolu v Týnci, nemohu se nezmínit o havířských koupelnách. Říkalo se jim koupárny a ke každému takovému zařízení patřil i koupárník. Tak jako lampárník měl na starosti havířské lampy, koupárník měl na starosti čistotu a provoz havířských koupelen. Tyto koupelny však nebyly na šachtách odjakživa, nýbrž jsou to až pozdější výtobytky organizovaného dělnického hnutí. O havířských přezdívkách jsem se již zmínil, avšak v Kladenském revíru byl havíř s přezdívkou tak mimořádnou, že vám o ní musím vyprávět. Říkali mu totiž „Čistědonaha.“ Přezdívkou, pocházející z doby, kdy se havířské koupelny teprve zaváděly, vznikla tak, že zmíněný havíř o nich nadšeně vyprávěl svým kamarádům asi takto: „To musíš být čistě do naha a potom se místo doma můžeš vykoupat přímo na šachtě. Ne vždy ovšem kladně přijala havířské koupelny veřejnost. Traduje se, že si jeden kladenský hostinský stěžoval: „Kde jsou ty časy, kdy havíři chodili ze šachty celí špinaví. Dnes už ani pomalu nerozeznáte havíře od normálního člověka.“

Šatna měla dvě části – čistou a špinavou. Mezi nimi byla koupelna. Musím se přiznat, že když jsem tam poprvé vstoupil, docela jsem se lekl. Vypadalo to, jako by pod stropem byla spousta oběsenců. Od nich visely k zemi dlouhé řetězy. Na každém z nich byl hák, na který se po skončení směny pověsila pracovní oděv a ten se potom vytáhl až ke stropu. Ráno se to udělalo naopak. Bylo to logické, protože do klasických šatnových skří-

něk by se hornický oděv nevešel, nevětral by a ještě by se od něho umazalo oblečení, ve kterém havíři přišli do práce. Na havířské šatny mám především humorné vzpomínky. Jak se havíři sprchovali a převlékali, vzájemně hodnotili své přednosti i nedostatky. Většinou to dělali lámanou němčinou. Spíše to byla taková ta roztomilá čecho-němčina, jejíž aktéři neuměli ani pořádně česky ani německy. V praxi to znělo asi takto: „Du Hans, ty bejt moc velká kanec.“ Většina zbušských občanů má jistě tento způsob rozhovorů ve své paměti.

Tak jako i v jiných hornických lokalitách, bylo ve Zbúchu rozšířeno tak zvané paběrkování. Spočívalo v tom, že lidé leželi jako mravenečkové po stěnách odvalu a vybírali zbytkové uhlí, které bylo vyvezeno společně s hlúšinou. Na Masarykově dole v Týnci probíhalo paběrkování právě na svahu, směřujícím k železniční trati. Bylo to nejen zakázané ale také nebezpečné. Vozíky se vysypávaly téměř nepřetržitě a tak o nějaký ten úraz nebyla nouze. Naše rodina tohle martýrium nemusela podstupovat, protože každý havíř měl bezplatný deputát, čítající 42 metrických centů uhlí a dva kubické metry dřeva. To pocházelo zejména ze staré výdřevy důlních prostor. Počátkem padesátých let nám je s koňmi dovážel Mikuláš Pleizner, později se zeleným nákladním automobilem Praga RND, kterému se lidově říkalo „erena,“ řidič pan Bittengl z Luční ulice. Já jsem však o dobrodružství s paběrkováním pochopitelně neměl chuť přijít a tak jsem na odval chodil pomáhat rodině Václava Brady. S jejich vnukem a mým ka-

marádem Petrem Telínem jsme také iniciativně sbírali uhlí. Většinou jsme však do vozíku házeli kameny a tak jsme Petrovu dědečkovi spíše překázeli, než pomáhali. Dalším nebezpečným aspektem odvalu bylo, že zbytkové uhlí se samovznítlo a vytvářelo žhavá ložiska. Přes den bylo vidět proužky kouře a v noci odval světélkoval. A to ještě mnoho let poté, co byl důl uzavřen. Vzpomínám si, že jsme tam v devadesátých letech vzali přes zákaz svého vnuka a ještě jsme našli místo, ze kterého se kouřilo. I přes to, že z odvalu už zbylo jen torzo. Byla to taková charakteristická dominanta Zbúchu, která v noci občas připomínala rozsvícený hřbitov o všech svatých. Desítky blikajících světel zářilo do tmy a tak nějak to neodmyslitelně patřilo ke koloritu mého dětství. Zajímavostí je, že v poválečných letech, kdy byl velice rozšířen černý kašel, doporučovali lékaři maminkám, aby se svými ratolestmi chodili na procházku kolem haldy s tím, že unikající plyny ve slabé koncentraci nemoc zlepšují. Co bylo na sbírání uhlí nejhezčí, byl pohled z vrcholu odvalu. Dalo se odtud přehlédnout široké okolí a naskýtal se tu i netradiční pohled na Zbúch.

V příští části retrospektiv ještě zůstaneme na Masarykově dole v Týnci. Nejdříve vám připomenu hornickou kapelu Václava Kozáka a potom také někdejší hlavní protagonisty dění na dole. Nahlédneme do jednotlivých domů od železniční trati až po státní silnici, povíme si něco o lidech, kteří v nich kdysi žili, a ještě jednou se vrátíme k renesanci hornických tradic ve Zbúchu.

Konec II. části

HORNICKO HISTORICKÝ SPOLEK ZÁPADOČESKÝCH UHELNÝCH DOLŮ

12.5.2015 se na svatého Pankráce (pozn. jedním z největších těžařů na Nýransku byl František Pankráz) uskutečnila ve Společenském a kulturním centru v Nýranech zakládací schůze nově vzniklého Hornicko historického spolku Západočeských uhelných dolů, slavnostně založeného 31.3.2015 v Národním domě v Chotěšově. V nýranském kulturním domě se sešlo více než 40 členů, kteří se do spolku přihlásili. Po ustání došlo k produdování a schválení stanov spolku a poté ke schválení navržených výborů. Do výkonného výboru byl zvolen Ing. Jakub Bacík, Ing. Ondřej Ujházy, Antonín Lukášek, Mgr. Vlasta Hanauerová, Václav Straka a kontrolní komise Hana Jindřichová, Antonín Cubeira a Drahomíra Tachovská. Poté valná hro-

mada zvolila předsedou spolku Ing. Jakuba Bacíka. Následně byla představena nová vlajka spolku a přehled kulturních akcí, kam jsme pozváni. Dále byl prvním čestným členem jmenován in memoriam Ing. Václav Křivanec, který se po odchodu do důchodu a dlouholeté práci v oboru dále věnoval osvětě a připomínání hornictví na Plzeňsku. Před závěrečnou diskuzí ještě představil pozvaný Jan Drnek druhé vydání své knihy Krajina nad pokladem. S druhým vydáním bude chtít hornický spolek panu Drnkovi dále pomoci ve vydání.

Hornicko historický spolek, konkrétně Ing. Jakub Bacík a Ing. Tatiana Melová, se zúčastnil 19. Setkání hornických měst a obcí ČR, které se konalo 19.-21.6.2015 v Havířově.

„Havířovské vzpomínání“ bylo spojeno s druhou kulturní akcí ve městě „Havířov v květech“. Setkání bylo zahájeno hudební produk-

ci v pátek odpoledne na náměstí Republiky, kterou ukončilo slavnostní zahájení Setkání ve Společenském domě Renata. Ve Společenském domě se celý víkend nacházela také expozice o historii hornictví v Ostravsko-karvinském revíru. V sobotu následovalo dopoledne přivítání všech spolků havírovským primátorem Bc. Danielem Pawlasem v Kulturním domě Radost. Poté u magistrátu města začalo řazení hornických spolků do průvodu. Jednotlivé spolky doplňovaly alegorické vozy ozdobené květy s hornickou tematikou. Slavnostní průvod čítající takřka 1000 zástupců z více než 60 spolků nejen z ČR, ale i zahraničí vyrazil od magistrátu města po Hlavní třídě, kterou lemovaly stovky diváků a na náměstí Republiky, kde byl každý spolek představen, zabočoval ke sportovní hale. Zde následovalo po hornické hymně předání pamětních stuh na vlajky přítomných delegací a dále bohatý kulturní a společenský

program. Večer zakončilo předání světla sv. Barbory městu Příbram, pořadatelé 20. Setkání hornických měst a obcí ČR. Doufám, že v příštím roce bude náš spolek a region prezentovat v Příbrami na jubilejním setkání více zájemců o hornictví. Setkání zakončily nedělní exkurze po hornických památkách na Ostravsku. Navštívili jsme bývalé doly Dukla a František, kde jsme výtahem vyjeli na železobetonovou skipovou těžní věž vysokou 90 m, která dominuje okolí. Následoval průjezd přes rekultivovanou krajinu po těžbě a také okolo posledních dolů těžících černé uhlí v Karvinské dílčí pánvi. Cestou zpět do Havírova jsme se zastavili u šikmého kostela v Karviné, který je díky poddolování nakloněn o 7° a klesl o více než 30m.

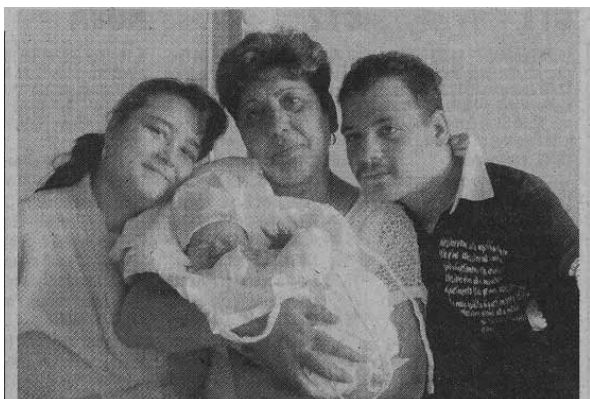
V měsíci červenci je náš spolek pozván do Plané u Mariánských Lázní na oslavu 20 let Hornicko historického spolku Planá. Oslava se bude konat v sobotu 11. 7. 2015 v odpoled-

ních hodinách. Na programu je také průvod městem. Dále se ve dnech 24.-26.7.2015 koná v Banské Bystrici 8. Stretnutie banských miest a obcí Slovenska, kterého se HHS ZUD také zúčastní.

HHS ZUD dále plánuje obnovení dne horníků, který by se měl konat 12.9.2015 v areálu bývalého Dolu Obránců míru ve Zbúchu. Bližší informace a program bude do konce července zveřejněn.

Hornicko historický spolek dále vyzývá spoluobčany, kteří by se chtěli podělit o své vzpomínky na hornictví v regionu, případně se zapojit do činnosti spolku, ať nás kontaktují písemně na adrese Plzeňská 437, 330 22 Zbúch, nebo na e-mail kuba.bacik@seznam.cz, případně ujhazy.ondrej@quick.cz. V současné době má náš hornický spolek již více než 80 členů.

*Zdař bůh
Ing. Jakub Bacík, předseda HHS ZUD*

Rodiče Jaroslava Krupičková, Václav Krosčén a babička ze Zbúchu chovají Moniku (3,64 kg, 50 cm). Jejich prvorozená holčička se narodila 10. 5. ve 14:59 ve FN v Plzni.

Lukáš (3,45 kg, 50 cm) se narodil 27. března ve 4:51 v plzeňské fakultní nemocnici. Z příchodu svého prvorozeného chlapečka na svět se radují Lenka a Karel Vankovi ze Zbúchu.

Eliška (3,68 kg) se narodila 27. března v 10:08 ve Fakultní nemocnici v Plzni. Ze své prvorozené holčičky se radují rodiče Michaela a Martin Bezděkovi ze Zbúchu.

Maminka Magdaléna Malá a tatínek Jan Dandáš ze Zbúchu se radují z narození Magdalény (2,87 kg, 49 cm). Jejich prvorozená holčička přišla na svět 12. dubna ve 22:39 v Mulačově nemocnici v Plzni.

